

Kliininen neurofysiologia

EPA-arvioinnit

ENMG koejakso	2
ENMG tavallinen	4
Aikuisen yöpolygrafia	7
Aikuisen polikliininen EEG	9
Ammatillinen työskentely KNF-osastolla.....	11
Vireystutkimukset (MSLT/MWT)	13
Päivystys-EEG	15
Termiset tuntokynnysmittaukset ja värinätuntokynnysmittaus.....	17

ENMG koejakso

Lyhyt kuvaus

Aikuisen yksinkertainen ylä- ja alaraaja ENMG-tutkimus, analyysi ja lausunto

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva

- omaa ensivaiheen tiedot ENMG:n suorittamisesta yksinkertaisessa kysymyksenasettelussa aikuispotilaalla, esim.yleisimmät distaaliset hermopinteet ja juurivauriot
- osaa suunnitella neurografian ja neula-EMG-tutkimuksen lähetetietojen perusteella
- tekee tutkimuksen sopivalla laajuudella järkevän ajan puitteissa
- osaa laatia alustavan lausunnon
- osaa konsultoida erikoislääkärinä tarpeen mukaan eri vaiheissa (suunnittelu, teko, lausunto)

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei konsultoi tarvittaessa.

Erikoistuva ei pysty suorittamaan tutkimusta teknisesti oikein ja riittävän sujuvasti.

Tutkimus jää puutteelliseksi.

Erikoistuva ei tunnista tutkimuksen mahdollisia vasta-aiheita (esim. tahdistinpotilaat, verenvuotoriski, infektiovaara).

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen (anatomia, aseptiikka, tekniikka, ongelmien kliininen alustava tausta)

Vuorovaikutus potilaan kanssa

Yhteistyötaidot hoitohenkilökunnan kanssa

Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Sujuva yhteistyö muun henkilökunnan kuten ENMG-hoitajan kanssa
- Potilaan asianmukainen kohtelu: tervehtiminen, kliininen tutkimus, tutkimuksen kulun selittäminen ymmärrettävästi, potilaan ohjaus ja yhteistyö, tulosten yhteenveto tai selvitys mistä tuloksia voi tiedustella
- ENMG-laitteen, ohjelmiston ja mittausvälineiden oikeaoppinen käyttö: koneen avaaminen, oikeiden ohjelmien valinta, elektrodien oikea sijoittelu, häiriöiden tunnistaminen ja korjaaminen, kursorien tarkistaminen, tulosten kirjaaminen, raportin tuottaminen ja tallennus
- Neurografia: ylä- ja alaraajan tavallisimmat sensoriset ja motoriset mittaukset
- Neulatutkimus: neulan pito ja käsittely, aseptiikka, pistotekniikka, lihasten tunnistus ja sopivan aktivaation ohjaaminen,

spontaanitoiminnan arvio, päätelevyalueen tunnistaminen, lihasyksikköanalyysi, interferenssikuvion analysointi

- Riittävä neuroanatomian tuntemus: käden ja jalan tavanomaiset hermot ja lihakset, selkä- ja niskalihakset, paravertebraalilihakset
- Lausunnon laatiminen: kuvausosat neurografiasta ja neulatutkimuksesta sekä yhteenveto neurofysiologisista löydöksistä ja niiden kliininen merkitys, sisältäen vastaukset lähetteen kysymyksiin
- ENMG-tutkimuksen suunnittelu, toteutus ja tulkinta seuraavissa kysymyksenasetteluissa: rannekanavapinne, ulnarisneuropatiat, ylä- ja alaraajan hermojuurivauriot, tavallisimmat polyneuropatiat
- Jatkotutkimusten suosittelu tarvittaessa paikallisten käytäntöjen mukaisesti

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Neurografian ohjattu harjoittelu
- ENMG:n suoritus lähikouluttajan (erikoislääkärin tai loppuvaiheen erikoistuvan) ohjauksessa
- Tutkimuksessa kerätyn datan ja lausunnon läpikäyminen lähikouluttajan kanssa, diagnoosivaihtoehtojen pohdinta
- Itseopiskelu ja yksikön järjestämä koulutus: menetelmät, neuroanatomia, taudit

Arviointimenetelmät

- Arvioinnin pohjana käytetään UEMS European Training Requirements (ETR) for Clinical Neurophysiology – ohjeita ja kansallista lokikirjaa
- Lähikouluttajien suorittama jatkuva havainnointi ohjauksen yhteydessä
- Paikallisten käytäntöjen mukaan mahdolliset säännölliset vertaisarviointit (voidaan käyttää EMG-vertaisarviointilomaketta)
- Palaute hoitohenkilökunnalta
- Tarvittaessa EPA-arvioinnin apuna voidaan käyttää muita arviointimenetelmiä (esim. 0-score)

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson aikana Luottamuksen taso 3.

Kirjallisuus

Tenttikirjallisuudessa määritellyt.

ENMG tavallinen

Lyhyt kuvaus

- Kysymyksenasetteluna muiden kuin tavallisimpien hermopinteiden, selkeän juurivaurion ja hitaasti kehittyneen pituusriippuvaisen polyneuropatian diagnostiikka
- Edistyneempien neurografiatekniikoiden hallinta, harvemmin käytettyjen lihasten neulatutkimus, lihastautipotilaat, hermo-lihasliitoksen häiriöt

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuvalla on tiedot ja taidot vaativampien ENMG-tekniikoiden hallintaan ja osaaminen mm. lihastautien selvittämiseen

- Osaa suunnitella neurografian ja neula-EMG-tutkimuksen lähetetietojen perusteella
- Tekee tutkimuksen sopivalla laajuudella järkevän ajan puitteissa
- Osaa laatia lausunnon
- Tarvittaessa konsultoi erikoislääkärinä eri vaiheissa (suunnittelu, teko, lausunto)

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

- Potilas saa virheellisen diagnoosin tai virheellisesti normaalin tuloksen, mikä vaikuttaa hoitoon.
- Erikoistuva lääkäri ei konsultoi tarvittaessa, ei osaa suorittaa tutkimusta teknisesti oikein ja riittävän sujuvasti, tutkimus jää puutteelliseksi tai toteutuu liian laajana.
- Erikoistuva lääkäri ei tunnista tutkimuksen mahdollisia vasta-aiheita (esim. tahdistinpotilaat, verenvuotoriski, infektiovaara)

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen (anatomia, aseptiikka, tekniikka)
- Vuorovaikutus potilaan kanssa
- Yhteistyötaidot hoitohenkilökunnan ja lääkäriohjaajan kanssa
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Sujuva yhteistyö ENMG-hoitajan kanssa
- Potilaan asianmukainen kohtelu: tervehtiminen, kliininen tutkimus, ENMG-tutkimuksen kulun selittäminen ymmärrettävästi, potilaan

ohjaus ja yhteistyö tutkimuksen aikana, tulosten yhteenveto ja selvitys siitä, mistä tuloksia voi tiedustella

- Kattava funktionaalisen neuroanatomian tuntemus
- Neurografian edistyneempien tekniikoiden hallinta: lyhytsegmenttimittaukset, harvemmin käytettyjen hermojen pintamittaukset, toistostimulaatio, neulaneurografiatekniikka (esim. Morton)
- Harvemmin tutkittavien lihasten neulatutkimus
- ENMG-tutkimuksen suunnittelu, toteutus ja tulkinta seuraavissa kysymyksenasetteluissa: hermovaurioiden tarkka lokalisaatio, voimakkuus ja ikä sekä ennuste, polyneuropatit, motoneuronisairaudet, lihastaudit, hermo-lihasliitoksen sairaudet, ionikanavataudit
- Selkeän lausunnon laatiminen: tarkka, tiivis kuvausosa ja selkeä yhteenveto, jossa vastataan lähetteen kysymyksiin ja annetaan lopuksi arvio löydösten yhteydestä potilaan kliinisiin oireisiin
- Jatkotutkimusten (erityisesti KNF-alan) suosittelu tarvittaessa paikallisten käytäntöjen mukaisesti

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Itseopiskelu ja yksikön järjestämä koulutus: menetelmät, neuroanatomia, taudit
- Vaativimpien tekniikoiden ohjattu harjoittelu. Potilastyössä ensin kokeneen tekijän tekemän tutkimuksen seuranta.
- Lähikouluttaja seuraa erikostuvan lääkärin tekemiä tutkimuksia. Kun tutkimuksen on todettu sujuvan ilman suoraa valvontaa, antaa hän luvan tutkimuksen itsenäiseen suorittamiseen.
- Tutkimuksessa kerätyn datan läpikäyminen jälkikäteen lähikouluttajan kanssa, diagnoosivaihtoehtojen pohdinta, ohjaajan tekemä lausuntojen tarkastus
- KNF-yksikön sisäiset potilastapauskokoukset, ”second opinion”

Arviointimenetelmät

- Arvioinnin pohjana käytetään UEMS European Training Requirements (ETR) for Clinical Neurophysiology – ohjeita ja kansallista lokikirjaa
- Lähikouluttajan suorittama jatkuva havainnointi ohjauksen yhteydessä
- Paikallisten käytäntöjen mukaan mahdolliset säännölliset vertaisarviointit (voidaan käyttää EMG-vertaisarviointilomaketta)
- Palaute hoitohenkilökunnalta
- Suorituksien seuranta lokikirjan, palaute- ja kehityskeskustelujen avulla
- Tulosten analyysin ja lausunnon teon arviointi lähikouluttajan kanssa
- Tarvittaessa EPA-arvioinnin apuna voidaan käyttää muita arviointimenetelmiä

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koulutuksen lopussa luottamuksen taso 5; luottamuksen taso 3 yleensä toisen erikoistumisvuoden lopussa

Kirjallisuus

Tenttikirjallisuudessa määritellyt

Aikuisen yöpolygrafia

Lyhyt kuvaus

Aikuisen yöpolygrafiatutkimuksen analyysi ja lausunnon laatiminen

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa avata rekisteröinnin, huomioida artefaktat, luokitella hengitystapahtumat ja jalkaliikkeet ja laatia lausunnon.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Potilas saa virheellisen diagnoosin, mikä saattaa vaikuttaa hoitoon.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Terveystietäminen
- Toiminnanohjaus
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva lääkäri osaa

- käyttää uniohjelmistoa
- tunnistaa polygrafiasignaalien laadun ja niiden muodostumisen
- luokitella hengitystapahtumat ja jalkaliikkeet standardinmukaisesti
- tunnistaa ja tarvittaessa poistaa signaaliartefaktat
- tunnistaa oman osaamisensa rajat, pyytää apua tarvittaessa
- laatia lausunnon siten, että siinä on huomioitu tulokseen vaikuttavat mahdolliset tekijät (mm. perussairaudet, lääkitys, ikä)

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Omatoiminen työhjeisiin perehtyminen.
- Lähikouluttajan ohjauksessa tutkimuksen analysointi ja lausunnon tekeminen
- Koulutuksen edetessä riittää lähikouluttajan tekemä analyysin ja lausunnon tarkastus

Arviointimenetelmät

- Analyysin ja lausunnon teon havainnointi.
- Tarvittaessa EPA-arvioinnin apuna voidaan käyttää muita arviointimenetelmiä (esim. O-score).

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson aikana Luottamuksen taso 3.

Koulutuksen aikana Luottamuksen taso 5.

Kirjallisuus

Tenttikirjallisuudessa määritellyt.

Aikuisen polikliininen EEG

Lyhyt kuvaus

Aikuisten polikliinisen EEG-tutkimuksen alustava analyysi ja alustavan lausunnon laatiminen.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuvan lääkärin tulee

- tutustua EPA:an liittyvään kirjallisuuteen ja ohjeisiin
- osata käyttää EEG:n lukuohjelmistoja ja katselukytkentöjä
- osata arvioida EEG-rekisteröinnin teknistä laatua ja tunnistaa eri signaalien artefaktaisuus (virhelähteet)
- osata analysoida EEG:tä ja tarvittaessa videokuvaa (mm. kohtausoireet, muut oireet, liikkeet)
- konsultoida lähikouluttajaa tarvittaessa
- osata laatia EEG-tutkimuksesta alustava lausunto
- tuntea vaihtoehtoiset tutkimusmenetelmät (ambulatorinen EEG, video-EEG, monitorointi) ja tunnistaa lisätutkimusten tarve

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei huomioi tutkimuksen mahdollisia artefaktoja ja tulkintaan vaikuttavia seikkoja.

Erikoistuva ei osaa arvioida konsultaatiotarvetta tai oman osaamisensa rajoja.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen (EEG:n perusteet, lääkevaikutus, tekniikka)

Yhteistyötaidot KNF-hoitohenkilökunnan kanssa

Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva lääkäri osaa

- käyttää erilaisia EEG:n lukuohjelmistoja (avata ja sulkea rekisteröinnin, tehdä tarvittavat merkinnät, tallentaa/arkistoida rekisteröinti merkintöineen)
- käyttää eri katselukytkentöjä, avata ja arvioida samanaikaisen videotiedoston
- arvioida tutkimuksen teknistä laatua, tunnistaa eri signaalien häiriöt
- tunnistaa normaali-ilmiöt sekä poikkeavuudet
- koejaksolla laatia alustavan lausunnon, jossa arvioi EEG-löydökset ja ottaa alustavasti kantaa lähetteen kysymyksenasetteluun
- koulutuksen edetessä tehdä itsenäisesti analyysin ja laatia lausunnon
- tarvittaessa konsultoida lähikouluttajaa

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Omatoiminen kirjallisuuteen ja työohjeisiin perehtyminen
- Yksikön järjestämä sisäinen aikuisten polikliinisen EEG:n tulkinnan koulutus ja konsultaatiot
- Lähikouluttajan ohjauksessa koulutuksen alkupuolella katsotaan yhdessä läpi kaikki tutkimukset, käydään läpi tulkinta ja alustava lausunto
- Koulutuksen edetessä riittää lähikouluttajan tarvittaessa tekemä analyysin ja lausunnon tarkastus

Arviointimenetelmät

- Arvioinnin pohjana käytetään UEMS European Training Requirements (ETR) for Clinical Neurophysiology – ohjeita.
- Lähikouluttajan tekemä jatkuva havainnointi ohjauksen yhteydessä.
- Palaute ohjaukseen osallistuvilta lääkäreiltä ja hoitohenkilökunnalta.
- Suoritusmääriä voidaan seurata lokikirjan avulla
- Tarvittaessa EPA-arvioinnin apuna voidaan käyttää muita arviointimenetelmiä.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson aikana Luottamuksen taso 3.

Erikoistumisen aikana Luottamuksen taso 5.

Kirjallisuus

Tenttikirjallisuudessa määritellyt.

Ammatillinen työskentely KNF-osastolla

Lyhyt kuvaus

Potilaan vastaanottaminen, tutkiminen ja mahdollisesti myös siirtäminen KNF-yksiköstä vaatii hyvää potilaan kohtaamista ja kohtelua sekä moniammatillista yhteistyötä. Hyvä vuorovaikutus eri ammattiryhmien sekä klinikoiden välillä on edellytys yksikön toiminnan sujuvuudelle ja toiminnan kehittämiseksi.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa toimia asiallisesti ja ystävällisesti potilaan kohtaamiseen ja tutkimiseen sekä tutkimuksen päättämiseen liittyvistä tilanteista. Erikoistuva osaa toimia vastuullisena moniammatillisen KNF-osaston jäsenenä. Erikoistuva kommunikoi tutkimustulokset ja potilaaseen liittyvät asiat ymmärrettävästi ja asianmukaisella tavalla lähettäville klinikolle.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Epäonnistuneen kommunikaation tai epäasiallisten työskentelytapojen seurauksena potilaan tutkimustuloksen oikeellisuus ja luotettavuus voivat vaarantua

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Vuorovaikutustaidot
Yhteistyötaidot
Terveystiedon edistäminen
Ammatillisuus
Johtamistaidot

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva

- kohtelee kaikki potilaita asianmukaisesti ja ikätasoisesti tilanteen huomioiden
- kohtelee kaikkia ammattiryhmiä yhdenvertaisina
- käyttäytyy ammatillisesti kaikissa vuorovaikutustilanteissa työyhteisössä
- osallistuu aktiivisesti päivittäiseen moniammatilliseen työnjakoon
- tarvittaessa kommunikoi hoitajien tai sihteerien kanssa potilaan vanhojen tutkimusten tilaamiseen, kuljetuksen järjestymiseen ja mahdollisten ylimääräisten asiakirjojen laatimiseen liittyvissä asioissa
- konsultoi fyysikkoja, jos mittauksissa ilmenee toistuvia häiriöitä
- tiedostaa oman osaamisensa rajat ja tarvittaessa konsultoi kokenempää kollegaa tutkimusta edeltävästi, sen aikana tai jälkeen
- laatii lausunnon vastaten lähettävän lääkärin kysymyksiin ja tiedostaa milloin on syytä konsultoida kollegaa
- osaa tehdä lausunnot teknisesti oikein tarvittavine liitteineen

- osaa vastata hoitajien tai kollegojen esittämiin lääketieteellistä osaamista vaativiin konsultaatioihin, kysyen tarvittaessa edelleen muilta neuvoja
- osaa kirjata poikkeamat ja haittatapahtumat sovitusti; helpottaa systeemivirheiden kartoitusta ja ratkaisua moniammatillisena tiiminä
- osaa kommunikoida selkeästi ja ammattimaisesti myös muiden erikoisalojen työntekijöiden kanssa.

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Omatoiminen opiskelu työ- ja menetelmäohjeista sekä sairaalan ohjeistuksista
- Lähikouluttajan ja muiden osaston työntekijöiden toimimisen seuranta ja havainnointi
- Kouluttavan lääkärin suorassa ohjauksessa toimiminen
- Kouluttavan lääkärin epäsuorassa ohjauksessa toimiminen

Arviointimenetelmät

- Henkilökunnan toteuttama havainnointi
- Tutkimusten teon ja vuorovaikutustilanteiden havainnointi
- Tarvittaessa EPA-arvioinnin apuna voidaan käyttää muita arviointimenetelmiä (esim. O-score).

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

- Koejakson aikana Luottamuksen taso 3.
- Koulutuksen aikana Luottamuksen taso 4.

Kirjallisuus

Tenttikirjallisuudessa määritellyt.

Vireystutkimukset (MSLT/MWT)

Lyhyt kuvaus

Aikuisen EEG-pohjaisen vireystutkimuksen (MSLT/MWT) analyysi ja lausunnon laatiminen

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva osaa avata aikuisen vireystutkimusrekisteröinnin, huomioida artefaktat, luokitella univaiheet ja laatia lausunnon.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Potilas saa virheellisen diagnoosin, mikä saattaa vaikuttaa hoitoon.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Terveyden edistäminen
- Toiminnanohjaus
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva lääkäri osaa

- Tarkistaa että tutkimus on tehty standardien mukaisesti
- Käyttää ohjelmistoa sujuvasti (rekisteröinnin avaus, analyysin aloitus- ja lopetusaikojen määrittäminen)
- Luokitella univaiheet
- Arvioida muut signaalit (mm. video)
- Tunnistaa signaaliartefaktat
- Laatia lausunnon (huomioon ottaen mm. lääkkeitä ja potilaan kyselykaavakkeissa kuvaamat oireet)
- Erikoistuvan tulee lisäksi pystyä perustelevaan toimenpiteen tarpeellisuutta ja vastata ohjaajan tarkentaviin kysymyksiin.

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Omatoiminen työhöjeisiin perehtyminen.
- Lähikouluttajan ohjauksessa tutkimuksen analysointi ja lausunnon tekeminen
- Koulutuksen edetessä riittää lähikouluttajan tekemä analyysin ja lausunnon tarkastus

Arviointimenetelmät

- Analyysin ja lausunnon teon havainnointi. Tarvittaessa EPA-arvioinnin apuna voidaan käyttää muita arviointimenetelmiä.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koulutuksen aikana Luottamuksen taso 3.

Kirjallisuus

Tenttikirjallisuudessa määritellyt.

Päivystys-EEG

Lyhyt kuvaus

Päivystys-EEG-tutkimuksen analyysi ja lausunnon laatiminen.

Määritelmä ja rajoitukset

Erikoistuva lääkäri

- on perehtynyt aiheeseen liittyvään suositeltuun kirjallisuuteen ja ohjeisiin
- osaa käyttää tarvittavia EEG:n lukuohjelmistoja ja katselukytkeitä
- osaa arvioida EEG-rekisteröinnin teknistä laatua ja tunnistaa eri signaalien häiriöt ja virhelähteet, erityisesti päivystys-EEG:n rekisteröintiympäristö huomioiden
- tietää päivystys-EEG-rekisteröinnin suoritukseen liittyvät erityispiirteet, erityisesti potilaan lääkityksen vaikutuksen rekisteröintiin
- tunnistaa tarvittaessa akuuttilääkityksenannon mahdollisuuden diagnostiikan varmistamiseksi
- osaa ohjeistaa tutkimusta suorittavaa KNF-hoitajaa
- osaa analysoida EEG:n ja videokuvan yhdessä (mm. kohtausoireet, muut oireet, liikkeet, artefaktat)
- tunnistaa tarpeen kontrollirekisteröinnille sekä tunnistaa KNF-lisätutkimusten tarpeen, esimerkiksi jatkaminen EEG-monitorointina
- osaa hakea näyttöä kirjallisuudesta esimerkiksi potilaan lääkityksestä ja sairauksista.
- osaa laatia EEG-lausunnon, osaa konsultoida tarvittaessa
- tietää, milloin tulee konsultoida erikoislääkäriä monimutkaisissa tai epätyypillisissä tapauksissa

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

- Potilas saa väärän diagnoosin tai oikea diagnoosi viivästyy.
- Erikoistuva ei huomioi tutkimuksen mahdollisia artefaktoja ja tulkintaan vaikuttavia seikkoja.
- Erikoistuva ei osaa arvioida konsultaatiotarvetta tai oman osaamisensa rajoja.
- Erikoistuva ei osaa ohjeistaa KNF-hoitajaa akuuttitilanteessa
- Erikoistuva ei osaa antaa välittömästi päivystysvastausta ja laatia kirjallista lausuntoa, jossa otetaan kantaa lähetteen kysymyksenasetteluun tai käydä keskustelua klinikon kanssa.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen (EEG:n perusteet, lääkevaikutus, tekniikka)
- Vuorovaikutus klinikon kanssa
- Yhteistyötaidot KNF-hoitohenkilökunnan kanssa
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Erikoistuva lääkäri

- tietää millainen on normaali valveen ja unenaikainen taustatoiminta eri ikäisillä
- tunnistaa normaali-EEG:ssä esiintyvät fysiologiset ilmiöt ja normaalivariantit
- tunnistaa EEG:n taustatoiminnan poikkeavuudet, paikallishäiriöt ja epileptiformiset ilmiöt
- tunnistaa purkaukset ja kohtausoireet
- osaa analysoida kohtausoireiden kliinisen kuvan ja iktaalisen EEG-löydöksen sekä elektrokliinisen korrelaation
- tietää erityisesti päivystystilanteiden tavallisimmat lääkevaikutukset
- osaa käyttää lääkekokeilua diagnostiikan apuna rekisteröinnin aikana
- osaa perustella EEG-analyysinsa ja tekemänsä johtopäätökset
- osaa antaa välittömästi päivystystilanteiden vastauksen ja laatia kirjallisen lausunnon, jossa otetaan kantaa lähetteen kysymyksenasetteluun ja käydä keskustelua klinikon kanssa
- tietää milloin pitää konsultoida kokeneempaa erikoislääkäriä

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Omatoiminen kirjallisuuteen ja työhohjeisiin perehtyminen
- Yksikön järjestämä sisäinen päivystys-EEG:n tulkinnan koulutus ja konsultaatiot
- Lähikouluttajan ohjauksessa katsotaan koulutuksen alussa läpi kaikki tutkimukset, käydään läpi tulkinta ja alustava lausunto
- Koulutuksen edetessä riittää lähikouluttajan tarvittaessa tekemä analyysin ja lausunnon tarkastus

Arviointimenetelmät

- Arvioinnin pohjana käytetään UEMS European Training Requirements (ETR) for Clinical Neurophysiology – ohjeita.
- Lähikouluttajan tekemä jatkuva havainnointi ohjauksen yhteydessä.
- Palaute ohjaukseen osallistuvilta lääkäreiltä ja hoitohenkilökunnalta.
- Suoritusmääriä voidaan seurata lokikirjan avulla
- Tarvittaessa EPA-arvioinnin apuna voidaan käyttää muita arviointimenetelmiä.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Erikoistumisen aikana Luottamuksen taso 5.

Kirjallisuus

Tenttikirjallisuudessa määritellyt.

Termiset tuntokynnysmittaukset ja värinätuntokynnysmittaus

Lyhyt kuvaus

- Termiset tuntokynnysmittausten ja värinätuntokynnysmittausten suunnittelu ja ohjeistus hoitajalle, tulosten analysointi ja lausunnon laatiminen

Määritelmä ja rajoitukset

- Mittauslöydösten tulkinta ja lausunnon laatiminen
- Ymmärrys eri mittausalgoritmeista ja niiden virhelähteistä
- Kuvaus potilaan subjektiivisista tuntemuksista testien aikana
- Kuvaus tuntokynnysmittausten tuloksista sekä yhteenveto neurofysiologisista löydöksistä ja niiden kliininen merkitys, sisältäen vastaukset lähetteen kysymyksiin

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

- Tutkimuksessa ei ole lääketieteellisiä riskejä.
- Väärään diagnoosiin johtavat riskit: Koulutettava ei osaa määritellä oikeita tutkimuspaikkoja tuntokynnysmittauksille, ei osaa tulkita löydöksiä, ei huomioi hoitajan kommentteja, ei osaa päätellä löydösten kliinistä merkitystä, ei osaa suositella tarvittavia lisätutkimuksia

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen (anatomia, tekniikka, signaalin detektioteorian ja psykofysiikan algoritmien tuntemus)
- Yhteistyötaidot hoitohenkilökunnan ja potilaan kanssa
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Sujuva yhteistyö hoitajan kanssa
- Mittauspaikkojen valitseminen potilaan oireen ja kliinisen kysymyksenasettelun perusteella
- Kattava funktionaalisen neuroanatomian ja psykofysiikan tuntemus
- Klassisen rajamenetelmän sekä muiden käytettyjen mittausalgoritmien tuntemus
- Poikkeavien löydösten terminologian tuntemus ja oikea tulkinta
- Värinätunnon ja termisen aistin mittausmenetelmien periaatteet ja fysiologinen perusta, menetelmän rajoitusten ymmärtäminen
- Mittauslöydösten tulkinta ja lausunnon laatiminen: kuvausosat subjektiivisista tuntemuksista ja tuntokynnysmittauksista sekä

yhteenvedo löydöksistä ja niiden kliininen merkitys, sisältäen vastaukset lähetteen kysymyksiin

- Jatkotutkimusten suosittelu tarvittaessa paikallisten käytäntöjen mukaisesti

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Lähikouluttaja opastaa tutkimusten neurofysiologiseen taustaan; alussa ohutsäiejärjestelmän anatomiaan ja neurofysiologiaan. Lisäksi opastetaan testissä vaadittavaan psykofysiikkaan ja menetelmässä käytettäviin eri mittausalgoritmeihin
- Ohjataan lausunnon laatimiseen, valmiit lausuntopohjat normaalilöydöksiin
- Hoitajan tekemien tutkimusten seuranta alussa, ymmärtää miten tutkimukset käytännössä tehdään
- Ensimmäisten lausuttavaksi tulevien potilastapausten läpikäyminen yhdessä lähikouluttajan kanssa
- Itseopiskelu (neuroanatomia, taudit, löydökset ja niiden merkitys), tieteelliset kokoukset ja osaston sisäiset koulutukset

Arviointimenetelmät

- Arvioinnin pohjana käytetään UEMS European Training Requirements (ETR) for Clinical Neurophysiology ohjeita
- Lähikouluttaja arvioi osaamista ohjauksen yhteydessä
- Paikallisten käytäntöjen mukaan mahdolliset säännölliset vertaisarviointit (voidaan käyttää EMG-vertaisarviointilomaketta)
- Palaute hoitohenkilökunnalta ja erikoistuvia ohjaavilta lääkäreiltä
- Suoritusmäärien seuranta
- Tarvittaessa EPA-arvioinnin apuna voidaan käyttää muita arviointimenetelmiä

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koulutuksen lopussa luottamuksen taso 5

Kirjallisuus

Tenttikirjallisuudessa määritellyt